

**OVERBEKE, Herman van**, toneelschrijver en regisseur (Gent 6 februari 1895 - Gent 18 juni 1957).

Via zijn vader, die journalist was en directeur van De Gentenaar, had hij al vroeg contact met de Vlaamsgezinde christen-democratische kringen. Hij studeerde rechten aan de Gentse universiteit en werd later inspecteur bij het ministerie van de Middenstand en leraar aan het Koninklijk Conservatorium te Gent.

Vóór de oorlog werd Van Overbeke beïnvloed door de toneelopvattingen van dr. Oscar de Gruyter en maakte van 1915 af naam als regisseur van stukken van zijn tijdgenoten, o.m. van Richard de Cneudt en Gaston Martens, ook van twee eigen psychologische stukken: Eigen vlucht en Apostolaat. Hij wierp zich al vroeg op als promotor van een vernieuwd katholiek toneel in expressionistische zin en werd de leider van het Gents Verbond voor Katholiek Toneel (1923), later een van de stuwende krachten van het Algemeen Katholiek Vlaams Toneelverbond (AKVT). In 1924 regisseerde hij volgens modernistische principes Judas van Cyriel Verschaeve en in 1925 dramatiseerde hij de sproke van Beatrijs. Hij bewerkte eveneens de moraliteit Elckerlyc, die in juli 1930 voor de St.-Baafskathedraal te Gent werd opgevoerd. Van Overbeke, die de traditie van het middeleeuwse drama nieuw leven wilde inblazen, was een van de pioniers van het openlucht- en massaspel, waarvan hij een groot aantal stukken regisseerde, o.m. in Aalst, Gent, Zottegem, Diest. Hij was de auteur en regisseur van het Lam Godspel, dat voor het eerst in 1930 werd opgevoerd en in '49 nogmaals met grote praal voor de St.-Baafskathedraal te Gent werd vertoond ter gelegenheid van het 1000-jarig bestaan van Gent. Van Overbeke schreef nog een aantal stukken, vooral missietoneel. In de Vlaamse toneelvernieuwing na de Eerste Wereldoorlog nam Van Overbeke een gematigde positie in. Hij stond samen met Michiel van Vlaenderen tussen de richting van Oscar de Gruyter (het Woord-vóór-alles) en die van Johan de Meester (het Spel-vóór-alles), waarbij hij zich toch sterk afzette tegen de naar zijn gevoelen on-Vlaamse en

onverantwoorde experimenten van De Meester. Voor hem was de regisseur de leider van het spel, maar van de geest van de tekst moest hij de dienaar zijn. Hij was een traditionalist met moderne opvattingen, die tot elke prijs wilde vasthouden aan een zuivere Vlaamse traditie en het accent wenste te leggen op het katholieke karakter.

Van Overbeke is na de Eerste Wereldoorlog de grote promotor geweest van de moderne rederijkerij. Onder zijn impuls beleefde de aloude Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Rhetorica de Fonteine van Gent een nieuwe bloei. Hij was hoofdman van de Fonteine (1929-'57) en voorzitter van de Koninklijke Commissie van Toezicht op het Landjuweel (1947-'57).

LITERATUUR: W. Putman, *Tooneel-Groei* (1927); - M. Sabbe, L. Monteyne en H. Coopman, *Het Vlaamsch Tooneel* (1927); - L. Monteyne, *Spiegel van het modern tooneel in Vlaanderen* (1929); - C. Godelaine, *Mijn persoonlijke ervaringen omtrent de jongste tooneelbeweging* (1935); - W. Putman, *Tooneeldagboek* (1938); - A. de Mayer, *Openluchtoneel* (1939); - P. de Keyser, *In Memoriam Dr. Herman van Overbeke*, in *Jaarboek 1959 van de Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Rhetorica „De Fonteine” te Gent* (1959).

JOOS FLORQUIN